

ORDONANȚĂ nr.129 din 31 august 2000 privind formarea profesională a adulților

CAPITOLUL I Dispoziții generale

Art. 1. - (1) În România formarea profesională a adulților constituie o prioritate națională.

(2) În sensul prezentei ordonanțe, adulți sunt persoanele care au vârsta de cel puțin 15 ani împliniți, vârstă de la care pot stabili raporturi de muncă.

Art. 2. - (1) Adulții au drepturi egale de acces la formare profesională, fără discriminări pe criterii de vârstă, sex, rasă, origine etnică, apartenență politică sau religioasă.

(2) Societățile comerciale, companiile și societățile naționale, regiile autonome și alte unități aflate sub autoritatea administrației publice centrale sau locale, unitățile și instituțiile finanțate din fonduri bugetare și extrabugetare, denumite în continuare angajatori, vor lua toate măsurile să asigure condiții salariaților pentru a avea acces periodic la formare profesională. Drepturile și obligațiile ce revin angajatorilor și salariaților în perioada în care salariații sunt cuprinși în cursuri de formare profesională vor fi prevăzute în contractul colectiv sau, după caz, în contractul individual de muncă.

(3) Persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă pot participa, în condițiile legii, la programele de formare profesională organizate de Agenția Națională pentru Ocupare și Formare Profesională.

Art. 3. - Formarea profesională a adulților are ca principale obiective:

- a) facilitarea integrării sociale a indivizilor în concordanță cu aspirațiile lor profesionale și cu necesitățile pieței muncii;
- b) pregătirea resurselor umane capabile să contribuie la creșterea competitivității forței de muncă;
- c) actualizarea cunoștințelor și perfecționarea pregătirii profesionale în ocupația de bază, precum și în ocupații înrudite;
- d) schimbarea calificării, determinată de restructurarea economică, de mobilitatea socială sau de modificări ale capacității de muncă;
- e) însușirea unor cunoștințe avansate, metode și procedee moderne necesare pentru îndeplinirea sarcinilor de serviciu.

Art. 4. - (1) Formarea profesională a adulților cuprinde formarea profesională inițială și formarea profesională continuă organizată prin alte forme decât cele specifice sistemului național de învățământ.

(2) Formarea profesională inițială a adulților asigură pregătirea necesară pentru dobândirea competențelor profesionale minime necesare pentru obținerea unui loc de muncă.

(3) Formarea profesională continuă este ulterioară formării inițiale și asigură adulților fie dezvoltarea competențelor profesionale deja dobândite, fie dobândirea de noi competențe.

Art. 5. - (1) În sensul prezentei ordonanțe, competența profesională reprezintă capacitatea de a realiza activitățile cerute la locul de muncă la nivelul calitativ specificat în standardul ocupațional.

(2) Competențele profesionale se dobândesc prin inițiere, calificare, perfecționare, specializare, recalificare, definite astfel:

- a) inițierea reprezintă dobândirea unor cunoștințe, priceperi și deprinderi minime necesare pentru desfășurarea unei activități;
- b) calificarea reprezintă ansamblul de competențe profesionale care permit unei persoane să desfășoare activități specifice unei ocupații sau profesii;
- c) perfecționarea constă în dezvoltarea competențelor profesionale în cadrul aceleiași calificări;
- d) specializarea este o formă specifică de formare profesională care urmărește obținerea de cunoștințe și deprinderi într-o arie restrânsă din sfera de cuprindere a unei ocupații;
- e) recalificarea constă în obținerea competențelor specifice unei alte ocupații sau profesii, diferită de cele dobândite anterior.

Art. 6. - (1) Formarea profesională a adulților se poate realiza, în condițiile prevăzute de prezenta ordonanță, de către persoane juridice de drept public sau privat, iar în cazul uceniciei, și de către persoane fizice, denumite în continuare furnizori de formare profesională.

(2) Furnizorii de formare profesională prevăzuți la alin. (1) trebuie să aibă capacitatea de a presta servicii de formare profesională și de a îndeplini standardele de pregătire profesională.

(3) Furnizori de formare profesională pot fi și centrele de formare profesională, cu sau fără personalitate juridică înființate, potrivit legii, de persoane juridice de drept public sau privat.

Art. 7. - (1) Formarea profesională a adulților se organizează în mod distinct pe niveluri de pregătire și specialități, ținând seama de nevoile angajatorilor, de competențele de bază ale adulților, de cerințele posturilor pe care aceștia le ocupă și de posibilitățile lor de promovare sau de încadrare în muncă.

(2) Formele de realizare a formării profesionale a adulților sunt:

- a) cursuri organizate de angajatori în cadrul unităților proprii sau de furnizorii de formare profesională;
- b) stagii de practică și specializare în unități din țară sau din străinătate;

c) alte forme de pregătire profesională prevăzute de lege.

CAPITOLUL II Organizarea formării profesionale a adulților

Art. 8. - (1) Ministerul Muncii și Protecției Sociale, la propunerea Consiliului Național de Formare Profesională a Adulților, în baza planurilor naționale de dezvoltare și de acțiune, a programelor de guvernare și a strategiilor sectoriale, elaborează politici și strategii naționale privind dezvoltarea resurselor umane, inclusiv formarea profesională a adulților, pe care le supune spre aprobare Guvernului.

(2) Strategiile sectoriale și teritoriale privind formarea profesională a adulților se elaborează de ministere, agenții naționale și alte organe ale administrației publice centrale de specialitate sau, după caz, de autoritățile administrației publice locale.

(3) Agenția Națională pentru Ocupare și Formare Profesională coordonează la nivel național activitatea de formare profesională a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, pune în aplicare politicile și strategiile privind calificarea și recalificarea șomerilor, organizează programe de formare profesională pentru aceste categorii de adulți prin centrele de formare profesională proprii și prin furnizorii de formare profesională autorizați potrivit art. 19, pe bază de contracte încheiate în condițiile legii.

Art. 9. - Pentru realizarea formării profesionale a propriilor salariați, angajatorii vor negocia cu organizațiile sindicale sau, după caz, cu reprezentanții salariaților elaborarea planurilor de formare profesională în concordanță cu programele de dezvoltare ale acestora și cu strategiile sectoriale și teritoriale.

Art. 10. - Formarea profesională a adulților se realizează prin programe de formare profesională care cuprind totalitatea activităților de pregătire teoretică și/sau practică destinate unor categorii de persoane, unui grup sau unor persoane în vederea realizării obiectivelor de formare profesională pentru un anumit domeniu.

Art. 11. - (1) Programele de formare profesională se organizează de furnizorii de formare profesională pentru ocupații, meserii și profesii, denumite în continuare ocupații, definite și cuprinse în Clasificarea ocupațiilor din România C.O.R., precum și pentru competențele profesionale specifice mai multor ocupații.

(2) Ministerul Muncii și Protecției Sociale împreună cu Agenția Națională pentru Ocupare și Formare Profesională, cu consultarea Consiliului Național de Formare Profesională a Adulților, a ministerelor, agențiilor naționale, a celorlalte organe ale administrației publice centrale de specialitate, precum și a organizațiilor profesionale, vor elabora Nomenclatorul operațional al ocupațiilor, meseriilor și profesiilor din România, care va fi aprobat prin ordin al ministrului muncii și protecției sociale. Ordinul va fi publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, și va fi actualizat periodic.

Art. 12. - (1) Programele de formare profesională asigură dobândirea unor competențe profesionale în conformitate cu standardele ocupaționale recunoscute la nivel național, aprobate de Consiliul pentru Standarde Ocupaționale și Atestare, în condițiile reglementărilor legale în vigoare.

(2) Standardul ocupațional este documentul care precizează unitățile de competență și nivelul calitativ asociat rezultatelor activităților cuprinse într-o ocupație.

Art. 13. - Furnizorii de formare profesională care solicită organizarea de programe de formare profesională în ocupații pentru care nu există standarde ocupaționale pot elabora proiecte de standarde ocupaționale care vor fi supuse spre aprobare în condițiile reglementărilor legale în vigoare.

Art. 14. - (1) Programele de formare profesională cuprind, în principal, următoarele elemente:

- a) obiectivele programului de formare profesională exprimate în competențele profesionale ce urmează să fie dobândite de fiecare persoană care urmează programul;
- b) durata de pregătire pentru realizarea obiectivelor propuse;
- c) numărul minim și maxim de participanți pentru un ciclu sau o serie de pregătire;
- d) persoanele cu atribuții de instruire teoretică și practică, denumite în continuare formatori;
- e) programa de pregătire;
- f) mijloacele și metodele care asigură asimilarea cunoștințelor și formarea deprinderilor necesare ocupației respective;
- g) descrierea materialelor de pregătire, a dotărilor și echipamentelor utilizate;
- h) criteriile de evaluare de proces și finală a îndeplinirii obiectivelor specifice programului de formare profesională.

(2) Programa de pregătire poate fi structurată pe module.

(3) Furnizorii de formare profesională care organizează programe de formare profesională la care participă persoane cu nevoi speciale vor adapta programele în mod corespunzător în vederea asigurării accesului egal și nediscriminatoriu al acestor categorii de persoane la formarea profesională.

Art. 15. - Participanții la programele de formare profesională nu pot fi obligați să participe la alte activități decât cele prevăzute în programa de pregătire.

Art. 16. - (1) Furnizorii de formare profesională care organizează programe finalizate cu certificate de calificare recunoscute la nivel național încheie contracte de formare profesională cu participanții la aceste programe.

(2) Modelul contractului de formare profesională, prevăzut la alin. (1), se aprobă prin normele metodologice de aplicare a prezentei ordonanțe, prevăzute la art. 46.

(3) Contractele de formare profesională se înregistrează la comisiile de autorizare a furnizorilor de formare profesională județene, respectiv a municipiului București, denumite în continuare comisii de autorizare.

Art. 17. - (1) Formarea profesională se poate realiza și prin ucenicie organizată la locul de muncă, prin care persoanele peste 15 ani, absolvenți de gimnaziu cu sau fără certificat de capacitate, pot obține o calificare profesională.

(2) Condițiile în care se desfășoară formarea profesională prin ucenicie la locul de muncă, drepturile și obligațiile ucenicului și ale persoanei fizice furnizor de formare profesională se reglementează prin hotărâre a Guvernului.

CAPITOLUL III

Autorizarea furnizorilor de formare profesională. Evaluarea și certificarea formării profesionale a adulților

Art. 18. - (1) Furnizorii de formare profesională pot organiza programe de formare profesională, finalizate prin certificate de calificare sau de competență profesională cu recunoaștere națională, numai dacă au prevăzut în statut sau, după caz, în autorizația pentru desfășurarea unor activități independente activități de formare profesională și sunt autorizați în condițiile prezentei ordonanțe.

(2) Angajatorii care organizează programe de formare profesională pentru salariații proprii eliberează certificate care au valabilitate numai în cadrul unităților respective.

(3) Certificatele prevăzute la alin. (2) au recunoaștere națională numai dacă angajatorii sunt autorizați ca furnizori de formare profesională.

Art. 19. - (1) În vederea autorizării furnizorilor de formare profesională se înființează comisiile de autorizare.

(2) La nivel național activitatea de autorizare a furnizorilor de formare profesională va fi coordonată de Consiliul Național de Formare Profesională a Adulților.

Art. 20. - (1) Comisiile de autorizare sunt constituite din 9 membri, având următoarea componență:

- a) un reprezentant al inspectoratului școlar județean, respectiv al municipiului București;
- b) un reprezentant al agenției pentru ocupare și formare profesională județene, respectiv a municipiului București;
- c) un reprezentant din partea prefecturii;
- d) 3 reprezentanți desemnați de comun acord de organizațiile patronale reprezentative, potrivit legii, la nivel județean;
- e) 3 reprezentanți desemnați de comun acord de organizațiile sindicale reprezentative, potrivit legii, la nivel județean.

(2) În exercitarea atribuțiilor ce le revin comisiile de autorizare pot constitui comitete de specialitate pe domenii ocupaționale.

(3) Comisiile de autorizare sunt numite prin hotărâre a Consiliului Național de Formare Profesională a Adulților.

(4) Președintele comisiei de autorizare este desemnat de membrii comisiei prin votul majorității simple a acestora și se numește prin hotărâre a Consiliului Național de Formare Profesională a Adulților.

(5) Pentru exercitarea atribuțiilor ce le revin comisiile de autorizare sunt ajutate de secretariate tehnice formate din câte 2 persoane în județe și din 6 persoane în municipiul București. Posturile pentru aceste persoane se înființează în cadrul agențiilor pentru ocupare și formare profesională județene, respectiv a municipiului București, și sunt finanțate din venituri extrabugetare.

Art. 21. - Comisiile de autorizare au următoarele atribuții:

- a) autorizează furnizorii de formare profesională;
- b) oferă consultanță și informații furnizorilor de formare profesională;
- c) monitorizează activitatea furnizorilor de formare profesională și, după caz, retrage autorizația acestora;
- d) coordonează organizarea testelor de evaluare la terminarea cursurilor de inițiere, calificare, recalificare, perfecționare profesională și alte forme specifice.

Art. 22. - Consiliul Național de Formare Profesională a Adulților are următoarele atribuții în coordonarea activității de autorizare a furnizorilor de formare profesională:

- a) coordonează și îndrumă metodologic activitatea comisiilor de autorizare;
- b) în colaborare cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale și cu Ministerul Educației Naționale elaborează criterii și proceduri de evaluare a furnizorilor de formare profesională în vederea autorizării, precum și regulamente, metodologii și instrucțiuni de lucru pentru comisiile de autorizare;
- c) rezolvă contestațiile depuse de furnizorii de formare profesională în legătură cu activitatea comisiilor de autorizare; împotriva hotărârii de soluționare a contestațiilor furnizorii de formare profesională se pot adresa instanței de contencios administrativ, potrivit legii.

Art. 23. - (1) Autorizarea furnizorilor de formare profesională se face pe baza criteriilor de evaluare, pentru o perioadă de 4 ani.

(2) Autorizarea se acordă pentru fiecare dintre ocupațiile pentru care furnizorii de formare profesională organizează programe de formare profesională.

(3) Filialele furnizorilor de formare profesională și centrele de formare profesională, fără personalitate juridică, sunt considerate unități distincte și se supun separat procedurii de autorizare.

Art. 24. - (1) Criteriile de evaluare a furnizorilor de formare profesională au în vedere următoarele elemente:

- a) programul de formare profesională;
- b) experiența furnizorilor de formare profesională și rezultatele activității lor anterioare obținerii autorizării sau în alte programe de formare profesională pe care le-au realizat, dacă este cazul;
- c) resursele financiare.

(2) Pentru a fi autorizați furnizorii de formare profesională trebuie să facă dovada că realizează programele de formare profesională cu formatori care au pregătirea pedagogică specifică formării profesionale a adulților și pregătirea de specialitate corespunzătoare programelor de pregătire.

Art. 25. - (1) Autorizarea poate fi retrasă de comisia de autorizare dacă se constată nerespectarea programelor pentru care furnizorul de formare profesională a fost autorizat sau dacă, în mod repetat, rezultatele la testele de evaluare sunt nesatisfăcătoare.

(2) Furnizorul de formare profesională căruia i s-a retras autorizarea poate să solicite o nouă autorizare numai după un an de la data comunicării retragerii.

(3) Furnizorul de formare profesională căruia i s-a retras de două ori autorizarea pentru aceeași ocupație pierde dreptul de a mai organiza programe de formare profesională pentru respectiva ocupație.

Art. 26. - (1) Pentru acoperirea cheltuielilor de autorizare furnizorii de formare profesională vor plăti taxe de autorizare, care se gestionează în regim extrabugetar de Agenția Națională pentru Ocupare și Formare Profesională.

(2) Nivelul taxelor de autorizare va fi aprobat de Consiliul Național de Formare Profesională a Adulților, la propunerea comisiilor de autorizare.

(3) Sumele încasate din taxele de autorizare necheltuite până la sfârșitul anului se reportează în anul următor, pentru a fi utilizate cu aceeași destinație.

Art. 27. - (1) Furnizorii de formare profesională autorizați se înregistrează în registrele de formare profesională deschise la comisiile de autorizare.

(2) La nivelul Consiliului Național de Formare Profesională a Adulților se întocmește Registrul național al formării profesionale, care cuprinde toți furnizorii de formare profesională autorizați.

Art. 28. - Metodologia certificării formării profesionale a adulților se aprobă prin ordin al ministrului muncii și protecției sociale, cu avizul Consiliului Național de Formare Profesională a Adulților, și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. 29. - (1) Participanții la programele de formare profesională și persoanele care se califică prin ucenicie susțin la terminarea stagiilor de pregătire teoretică sau practică teste de evaluare a competențelor profesionale.

(2) Testul de evaluare reprezintă un set de probe practice și/sau teoretice prin care se constată însușirea de către participanții la programul de formare profesională a competențelor specifice programului.

Art. 30. - (1) Testul de evaluare se susține în fața unei comisii de evaluare, constituită din specialiști din afara furnizorilor de formare profesională, numită de comisia de autorizare.

(2) La evaluare pot asista și reprezentanți ai furnizorilor de formare profesională care au organizat programul de formare profesională.

Art. 31. - (1) Persoanele care promovează testele de evaluare primesc certificate de calificare sau, după caz, certificate de competență profesională.

(2) În funcție de modalitățile de dobândire a competențelor profesionale prevăzute la art. 5 și de formele de realizare a formării profesionale se eliberează certificate după cum urmează:

- a) pentru cursuri și stagii de inițiere se eliberează certificat de competență profesională;
- b) pentru cursuri de calificare sau recalificare se eliberează certificat de calificare profesională;
- c) pentru cursuri și stagii de perfecționare sau specializare se eliberează certificat de competență profesională;
- d) pentru ucenicie la locul de muncă se eliberează certificat de calificare profesională.

(3) În cazul programelor de formare profesională structurate pe module, la terminarea fiecărui modul, după susținerea testului de evaluare, se eliberează certificat de competență profesională.

(4) Certificatele de calificare se eliberează însoțite de o anexă în care se precizează competențele profesionale dobândite.

(5) Formularele certificatelor de competență profesională și, respectiv, de calificare se pun la dispoziție furnizorilor de formare profesională, contra cost, de comisiile de autorizare.

Art. 32. - Competențele profesionale dobândite în cadrul altor forme de pregătire profesională pot fi evaluate și certificate de Consiliul pentru Standarde Ocupaționale și Atestare, care eliberează certificate de competență profesională echivalente cu certificatele de calificare și care sunt recunoscute pe piața muncii.

CAPITOLUL IV
Finanțarea formării profesionale a adulților

Art. 33. - Formarea profesională a adulților se finanțează din următoarele surse:

- a) fonduri proprii ale angajatorilor;
- b) bugetul Fondului pentru plata ajutorului de șomaj;
- c) sponsorizări, donații, surse externe atrase;
- d) contribuții ale persoanelor participante la programele de formare profesională.

Art. 34. - Societățile comerciale, societățile și companiile naționale și regiile autonome pot efectua cheltuieli pentru formarea profesională a salariaților, cheltuieli care se regăsesc în costul produselor și serviciilor.

Art. 35. - Instituțiile finanțate din fonduri extrabugetare pot efectua cheltuieli pentru formarea profesională a salariaților din aceste venituri.

Art. 36. - Instituțiile finanțate de la bugetul de stat sau de la bugetele locale pot finanța cheltuielile cu formarea profesională a salariaților din surse bugetare, potrivit bugetelor proprii aprobate.

Art. 37. - (1) Pe perioada în care participă la programe de formare profesională finanțate de angajatori salariații primesc drepturile salariale stabilite potrivit contractului individual de muncă pentru program normal de lucru.

(2) Angajatorii suportă cheltuielile de deplasare pentru participarea la programele de formare profesională, dacă aceste programe se desfășoară în altă localitate decât cea în care salariatul își are locul de muncă.

Art. 38. - Salariații care, la cererea angajatorului, participă la programe de formare profesională pe o perioadă de cel puțin 3 luni încheie cu acesta convenții care constituie acte adiționale la contractele individuale de muncă, prin care sunt stabilite drepturile și obligațiile după absolvire.

Art. 39. - (1) Din bugetul Fondului pentru plata ajutorului de șomaj se finanțează programele de formare profesională, organizate de Agenția Națională pentru Ocupare și Formare Profesională, pentru calificarea, recalificarea și perfecționarea șomerilor, a celor care beneficiază de ajutor de integrare profesională și de alocație de sprijin.

(2) Persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, altele decât cele prevăzute la alin. (1), pot participa la programe de formare profesională finanțate din contribuții proprii sau din alte surse.

Art. 40. - (1) Finanțarea formării profesionale se poate realiza și din sponsorizări, donații sau din surse externe atrase.

(2) Condițiile și formele în care se acordă furnizorilor de formare profesională sprijin financiar din surse externe se reglementează prin lege, prin hotărâri ale Guvernului sau în conformitate cu prevederile acordurilor internaționale de cooperare la care România este parte.

CAPITOLUL V
Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 41. - (1) Programele de formare profesională care au început înainte de data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe vor continua, până la finalizare, în condițiile stabilite prin actele normative aflate în vigoare la data începerii acestor programe.

(2) Furnizorii de formare profesională care au programe în derulare mai pot funcționa în această calitate numai pentru programe de formare profesională care se finalizează până la data de 31 decembrie 2001, dată până la care trebuie să obțină autorizarea.

Art. 42. - (1) Furnizorii de formare profesională care la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe au în derulare programe de formare profesională în vederea dobândirii unor competențe pentru care nu există standarde ocupaționale, după finalizarea acestor programe, își pot continua activitatea, în baza aceluiași programe, numai după întocmirea și aprobarea în condițiile legii a respectivelor standarde ocupaționale.

(2) În cazuri speciale se pot organiza programe de formare profesională pentru dobândirea de competențe pentru care nu există standarde ocupaționale, numai cu aprobarea Ministerului Muncii și Protecției Sociale.

Art. 43. - (1) Formatorii care nu îndeplinesc condițiile prevăzute la art. 24 alin. (2) privind pregătirea pedagogică specifică pentru formarea profesională a adulților trebuie să dobândească această pregătire până la data de 31 decembrie 2002.

(2) După data prevăzută la alin. (1) persoanele care nu îndeplinesc condițiile de pregătire pedagogică prevăzute de prezenta ordonanță nu mai pot funcționa ca formatori.

Art. 44. - Furnizorii de formare profesională vor pune la dispoziție direcțiilor teritoriale de statistică datele solicitate de acestea, referitoare la activitățile de formare profesională a adulților.

Art. 45. - (1) Comisia Națională pentru Statistică va include în programul său de activitate cercetarea statistică periodică a formării profesionale a adulților.

(2) Metodologia de realizare a cercetării statistice aferente formării profesionale a adulților, stabilirea indicatorilor urmăriți și a modului de calcul al acestora, precum și periodicitatea acestei cercetări vor fi stabilite de Comisia Națională pentru Statistică, în colaborare cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale și cu Consiliul Național de Formare Profesională a Adulților.

Art. 46. - Ministerul Muncii și Protecției Sociale împreună cu Consiliul Național de Formare Profesională a Adulților vor elabora și vor supune spre aprobare Guvernului norme metodologice pentru aplicarea prevederilor prezentei ordonanțe în termen de 90 de zile de la data publicării acesteia în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. 47. - Prezenta ordonanță intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2001, cu excepția prevederilor art. 24 alin. (2) care intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2003.

PRIM-MINISTRU
MUGUR CONSTANTIN ISĂRESCU

Contrasemnează:

Ministrul muncii și protecției sociale,
Smaranda Dobrescu

Ministrul educației naționale,
Andrei Marga

Ministrul finanțelor,
Decebal Traian Remeș

București, 31 august 2000.
Nr. 129.